

ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU HAKKI

SUNUM PLANI

- Genel Olarak Bireysel Başvuru ve Tarihsel Süreç
- Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru
- Bireysel Başvuruda Hak İhlali Kararı ve Sonuçları

Bireysel Başvuru

- **Bireysel başvuru yolu;** Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamaları ve buna dayalı olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini kurmaları ve Mahkemenin kararlarının bağlayıcılığını kabul etmeleri sonucu ortaya çıkan bir kurumdur.
- **Bireysel başvuru,** Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek Protokollerinde tanınan haklarının ihlal edilmesinden dolayı mağdur olduğunu öne süren her gerçek kişi, hükümet dışı kuruluş veya kişi gruplarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurabilme hakkını ifade eder. Ayrıca taraf ülkeler, bu hakkın etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olmamayı taahhüt ederler.

Tarihsel Süreç

- Avrupa Konseyi'ni kuran Londra Antlaşması 5 Mayıs 1949'da imzalanmıştır. 46 üye devlet bulunmaktadır.
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi(AİHS) olarak bilinen İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme, Avrupa Konseyi üyesi ülkeler tarafından 04 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanmıştır.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM), Avrupa Konseyine bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir Mahkemedir. Strazburg'da bulunan Mahkeme, Sözleşme'yi onaylayan 46 Avrupa Konseyi üyesi devletin, bireylerin Sözleşme'de düzenlenen haklarına yönelik ihlal iddialarını denetlemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ve AİHM;

- Türkiye Cumhuriyeti;
 - Avrupa Konseyine 13 Nisan 1950 tarihinde üye olmuş;
 - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine 1954 yılında taraf olmuş;
 - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuru hakkını 1987'de kabul etmiş,
 - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin zorunlu yargılama yetkisini ise 1990 yılında kabul etmiştir.

- **Ülkemizde bireyin haklarının korunması kapsamında;**

- Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı,
 - Kamu Denetçiliği Kurumuna,
 - Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna,
 - TBMM Dilekçe Komisyonuna,
 - TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna,
- başvuru yöntemleri bulunmaktadır.

- **Bireysel başvuru,** Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokollerin birlikte güvence altına aldıkları temel hak ve özgürlüklerden herhangi birinin, kamu gücünün işlem, eylem veya ihmali nedeniyle ihlal edildiği ve kanunda öngörülmuş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamı tüketildikten sonra başvurulacak bir hak arama yoludur.

Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru;

- **2004** yılında Anayasanın 90 ıncı maddesine eklenen cümle:

“(Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.”

- **2010** yılında Anayasanın 148 inci maddesine eklenen fıkra:

“(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.”

- **23 Eylül 2012:**

Bireysel başvurunun uygulamaya geçirilmesiyle, kamu gücünü kullanan kişi ve kurumların sebep olduğu hak ihlallerine karşı 23 Eylül 2012 tarihinden itibaren Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu açılmıştır.

Bireysel Başvuru Kapsamındaki Haklar:

- Anayasa Mahkemesine yapılacak olan bireysel başvuruya konu olabilecek haklar, Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile buna ek Türkiye'nin taraf olduğu Ek Protokollerde güvence altına alınan haklardır.

- 1) Eşitlik ilkesi,
- 2) Yaşam hakkı,
- 3) Maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı,
- 4) İşkence ve kötü muamele yasağı,
- 5) Zorla çalıştırma ve angarya yasağı,
- 6) Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı,
- 7) Özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı,
- 8) Haberleşme hürriyeti,
- 9) Din ve vicdan hürriyeti,
- 10) İfade özgürlüğü,
- 11) Bilim ve sanat hürriyeti,
- 12) Basın özgürlüğü,
- 13) Örgütlenme özgürlüğü,

- 14) Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı,
- 15) Mülkiyet hakkı,
- 16) Adil yargılanma hakkı,
- 17) Cezai konularda iki dereceli yargılanma hakkı,
- 18) Hükmün denetlenmesini talep etme hakkı,
- 19) Suçta ve cezada kanunilik ilkesi,
- 20) Aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkı,
- 21) Etkili başvuru hakkı,
- 22) Evlenme hakkı,
- 23) Eğitim hakkı,
- 24) Sendika hakkı,
- 25) Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı.

Bireysel Başvuruya İlişkin Hükümler;

- a)** Türkiye Cumhuriyeti Anayasası,
- b)** 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun,
- c)** Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü'nde
düzenlenmiştir.

1982 Anayasası;

Madde 148 – Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve ***bireysel başvuruları karara bağlar***. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak, olağanüstü hallerde (...) ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

...

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) *Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.*

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun

Bireysel başvuru hakkı

MADDE 45- (1) Herkes, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu Protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

(2) İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmâl için kanunda öngörülmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.

(3) Yasama işlemleri ile düzenleyici idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel başvuru yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun

Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar

MADDE 46- (1) Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.

(2) Kamu tüzel kişileri bireysel başvuru yapamaz. Özel hukuk tüzel kişileri sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilir.

(3) Yalnızca Türk vatandaşlarına tanınan haklarla ilgili olarak yabancılar bireysel başvuru yapamaz.

Bireysel başvuru usulü

MADDE 47- (1) Bireysel başvurular, bu Kanunda ve İçtüzükte belirtilen şartlara uygun olarak doğrudan ya da mahkemeler veya yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla yapılabilir. Başvurunun diğer yollarla kabulüne ilişkin usul ve esaslar İçtüzükle düzenlenir.

(2) Bireysel başvurular harca tabidir.

Bireysel Başvuruya İlişkin Şartlar:

- 1) Bireysel başvuruya konu olan ihlalin 1982 Anayasası'nda düzenlenen ***anayasal bir hak*** olması ve AİHS veya ek protokollerinin kapsamında bulunması,
- 2) Güncel kişisel bir temel hakkı ihlal edilen ve bu ihlalden doğrudan etkilenen veya zarar gören ***mağdur***,
- 3) İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmüş ***idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmiş*** olması,
- 4) Başvuru yollarının tüketilmesinden itibaren ***30 gün*** içinde başvurunun yapılması,
- 5) Başvuru formu ve harç.

Kabul Edilebilirlik İncelemesi;

Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik şartları ve incelenmesi

MADDE 48- (1) Bireysel başvuru hakkında kabul edilebilirlik kararı verilebilmesi için 45 ila 47 nci maddelerde öngörülen şartların taşınması gerekir.

(2) Mahkeme, Anayasanın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi açısından önem taşımayan ve başvurucunun önemli bir zarara uğramadığı başvurular ile açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir.

(3) Kabul edilebilirlik incelemesi komisyonlarca yapılır. Kabul edilebilirlik şartlarını taşımadığına oy birliği ile karar verilen başvurular hakkında, kabul edilemezlik kararı verilir. Oy birliği sağlanamayan dosyalar bölümlere havale edilir.

(4) Kabul edilemezlik kararları kesindir ve ilgililere tebliğ edilir.

Esas Hakkında İnceleme;

Esas hakkındaki inceleme

MADDE 49- (1) Kabul edilebilirliğine karar verilen bireysel başvuruların esas incelemesi bölümler tarafından yapılır. Başkan iş yükünün bölümler arasında dengeli bir şekilde dağıtılması için gerekli önlemleri alır.

(2) Bireysel başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde, başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Mahkemeye bildirir.

(3) Komisyonlar ve bölümler bireysel başvuruları incelerken bir temel hakkın ihlal edilip edilmediğine yönelik her türlü araştırma ve incelemeyi yapabilir. Başvuruyla ilgili gerekli görülen bilgi, belge ve deliller ilgililerden istenir.

(4) Mahkeme, incelemesini dosya üzerinden yapmakla birlikte, gerekli görürse duruşma yapılmasına da karar verebilir.

Esas Hakkında İnceleme;

Esas hakkındaki inceleme

MADDE 49- ...

(5) Bölümler, esas inceleme aşamasında, başvurucunun temel haklarının korunması için zorunlu gördükleri tedbirlere resen veya başvurucunun talebi üzerine karar verebilir. Tedbire karar verilmesi hâlinde, esas hakkındaki kararın en geç altı ay içinde verilmesi gerekir. Aksi takdirde tedbir kararı kendiliğinden kalkar.

(6) Bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağıнын belirlenmesi ile sınırlıdır. Bölümlerce kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.

Anayasa Mahkemesi Kararları;

Kararlar

MADDE 50- (1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. Ancak yerindelik denetimi yapılamaz, idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemez.

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.

1982 Anayasası:

Madde 153 – Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

...

Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.

Madde 138 – ...

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

Bireysel Başvuruda Hak İhlali Kararı ve Sonuçları

- Bireysel başvuruya ilişkin esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının **ihlal edildiğine** ya da **ihlal edilmediğine** karar verilir. İhlal kararı verilmesi halinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir.
- Uygun giderim yolunun belirlenebilmesi bakımından ihlalin kaynağının belirlenmesi önem taşımaktadır. Mümkün olduğunca eski hale getirmenin sağlanması yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin temin edilmesi gerekmektedir.
- Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için “**yeniden yargılama yapmak**” üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.
- Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hallerde başvurucu lehine **tazminata** hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir.

Anayasa Mahkemesi İhlal Kararları:

- Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları, **kesindir**.
- Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları, **bağlayıcıdır**.
- Anayasa Mahkemesi "*bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği*" ve "*bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı*"nın belirlenmesi" ile **sınırlı** bir inceleme yapmaktadır.
- Bireysel başvuru neticesinde verilen kararlar, kurucu ve inşâi nitelikte değil, **tespit edici** ve **uyarıcı** niteliktedir.
- Bireysel başvuru yolu, **ikincil** (*tâli*) bir hukuki çare olup hak ihlallerinin öncelikle ilk derece mahkemeleri ile telâfi edilmesi gerekmektedir.
- Anayasa Mahkemesinin *ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmetme* konusunda **takdir yetkisi** bulunmaktadır.

KADRI ENİS BERBEROĞLU BAŞVURUSU (2) (Başvuru Numarası: 2018/30030)

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. 1. Anayasa'nın 67. maddesinde güvence altına alınan seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Diğer ihlal iddialarının İNCELENMESİNE GEREK BULUNMADIĞINA,

D. Kararın bir örneğinin ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2016/205, K.2017/97) GÖNDERİLMESİNE,

E. 589,40 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.589,40 TL yargılama giderinin başvurucaya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucaunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 17/9/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

KADRI ENİS BERBEROĞLU BAŞVURUSU (3) (Başvuru Numarası: 2020/32949)

VI. HÜKÜM

A. 1. Seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. 1. Anayasa'nın 67. maddesinde güvence altına alınan seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin Anayasa Mahkemesinin *Kadri Enis Berberoğlu (2)* kararı ve işbu *Kadri Enis Berberoğlu (3)* kararında tespit edilen hak ihlallerinin ortadan kaldırılması için başvurusunun yeniden yargılanmasına başlanması, mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması, ceza infaz kurumundan tahliyesinin sağlanması ve yeniden yapılacak yargılamada durma kararı verilmesi şeklindeki işlemlerin yerine getirilmesi için İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2016/205, K.2017/97) GÖNDERİLMESİNE,

D. 446,90 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan 4.046,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurusunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için ve ilgileri nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisine, Adalet Bakanlığına ve Hakimler ve Savcılar Kuruluna GÖNDERİLMESİNE 21/1/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

SÜLEYMAN BAŞMEYDAN BAŞVURUSU (Başvuru Numarası:2015/6164)

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA Serdar ÖZGÜLDÜR'ün karşı oyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE Serdar ÖZGÜLDÜR ve Recai AKYEL'in karşı oyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Yapısal sorunun çözümü için keyfiyetin Türkiye Büyük Millet Meclisine BİLDİRİLMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

D. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

E. 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin bilgi için Pazarcık Asliye Ceza Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 20/6/2019 tarihinde karar verildi.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. Kamuya açık belgelerde başvurucunun kimliğinin gizli tutulması talebinin KABULÜNE,

C. Kötü muamele yasağıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

D. Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

E. İhlalin yapısal sorundan kaynaklandığı anlaşıldığından PİLOT KARAR USULÜNÜN UYGULANMASINA,

F. Yapısal sorunun çözümü için 6458 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (3) numaralı fıkrasında değişiklik yapılması hususundaki keyfiyetin yasama organına BİLDİRİLMESİNE,

G. Aynı konuda 29/10/2016 tarihinden sonra yapılan ve karardan sonra yapılacak başvuruların incelenmesinin kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren 1 YIL SÜREYLE ERTELENMESİNE,

H. Anayasa Mahkemesi internet sitesi üzerinden başvuru numaraları ilan edilmek suretiyle başvuruları pilot karar kapsamına alınan ilgililerin BİLGİLENDİRİLMESİNE,

İ. İncelemesi ertelenen başvuruların listesinin idari mercilerce konuya ilişkin çözüm bulunması amacıyla Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü ve İnsan Hakları Daire Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne GÖNDERİLMESİNE,

J. Kararın bir örneğinin ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Bursa 1. İdare Mahkemesine (E.2016/1456, K.2016/1568) GÖNDERİLMESİNE,

K. Yeniden yargılama sonuçlanıncaya kadar başvurucunun SINIR DIŞI EDİLMEMESİNE,

YILLARA GÖRE YAPILAN VE SONUÇLANDIRILAN BİREYSEL BAŞVURU SAYILARI

Tablo 1

	Yıllık Yapılan Başvuru (*)	Oran	Sonuçlandırılan Başvuru	Oran	Karşılama Oranı (**) (***)
2012	1.342	%0,3	4	%0	%0
2013	9.897	%2,2	4.924	%1,5	%50
2014	20.578	%4,6	10.926	%3,3	%53
2015	20.376	%4,5	15.368	%4,7	%75
2016	80.756	%17,9	16.089	%4,9	%20
2017	40.530	%9,0	89.651	%27,3	%221
2018	38.186	%8,5	35.356	%10,8	%93
2019	42.971	%9,5	39.376	%12,0	%92
2020	40.402	%9,0	45.414	%13,8	%112
2021	66.121	%14,7	45.321	%13,8	%69
2022/3	89.014	%19,8	25.767	%7,9	%29
	TOPLAM BAŞVURU 450.173		SONUÇLANDIRILAN BAŞVURU 328.196		KARŞILAMA ORANI %72,9

* İdari ret kararı verildiğinde dosya kapatıldığı ve idari redde itiraz kabul edildiğinde tekrar açıldığı için karara bağlanan dosya sayılarında önceki istatistiklere göre bir miktar azalma olabilecektir.

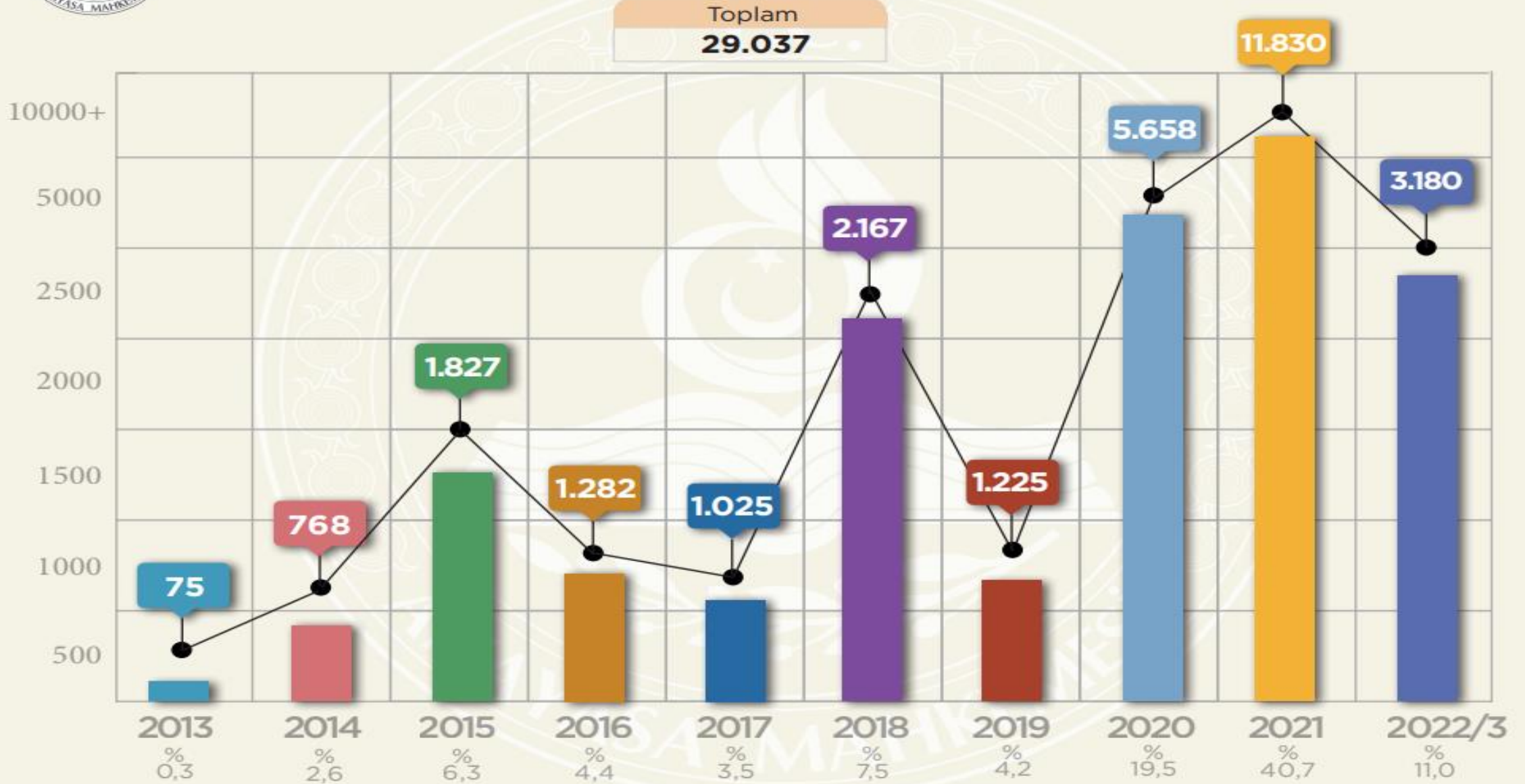
** OHAL kapsamında yapılan başvurular hariç 2016 yılında yapılan başvuruları karşılama oranı %85'tir.

*** OHAL Komisyonu kurulması başvuru yollarının tüketilmemiş olduğu gerekçesiyle kabul edilemezlik kararıyla sonuçlandırılan 72.134 dosya hariç 2017 yılında yapılan başvuruları karşılama oranı %90'dır.

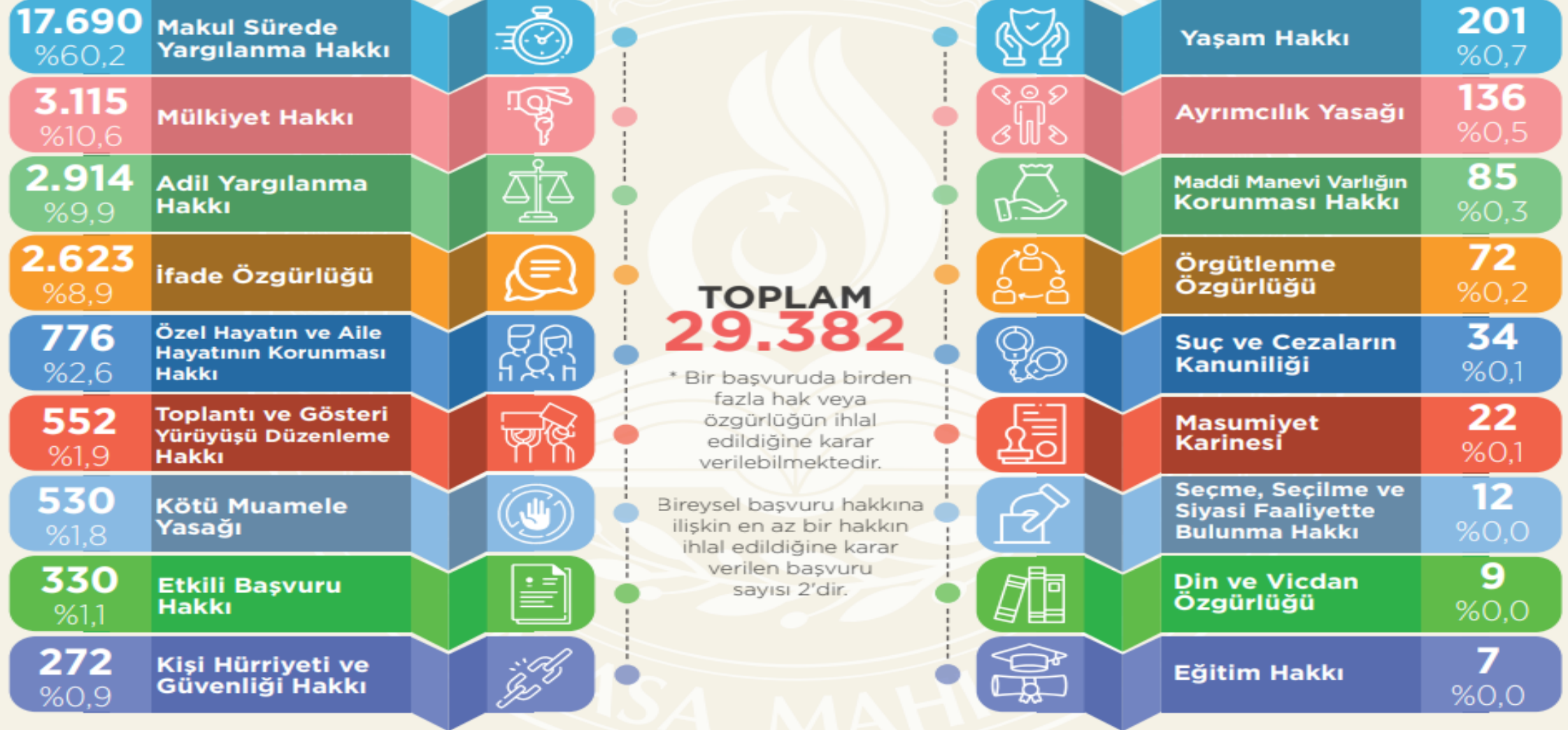
EN AZ BİR HAKKIN İHLAL EDİLDİĞİNE KARAR VERİLEN BİREYSEL BAŞVURU SAYILARI

Tablo 7A

İHLAL KARARLARININ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE GÖRE DAĞILIMI*

Tablo 10

TEŞEKKÜRLER

